

Pelastaako lammas maaseutuarejen?

MAASEUTUTUTKIJATAPAAMINEN, IISALMI, RUNNI 28.8.2024

Lammasarki

- ▶ Millaista on lampurin arki?
- ▶ Millaista on lampaaseen liittyvä toimijuus?
- ▶ Arjen paradoksit

Lammastalouden tilanne 2020-luvulla

- Ruokaviraston rekisterissä tammikuussa 2023 n. 1800 tilaa.
- Puolella tiloista alle 10 uuhia.
- Puolella tiloista yli 10 uuhia.
- Uuhia noin 63 000.
- Keskiuuhiluku n. 30/60.
- Tilojen lukumäärä pudonnut n. 8 % vuodessa.

- Kantarin TNS Agrin mukaan lammastilallisista vain 3 %:lla laajennusinvestointisuunnitelmia. (17.7.2024)
- Tärkeimmät tuotteet karitsanliha (72% vastaajista) ja perinnebiotooppien hoito (52 % vastaajista).

Toimijuuksia:

Lammas osana maallemuuton unelmaa.

Lammas osana toimeentuloa.

Lammastalous
päätoimeentulona.

Utopia elää

- ▶ Realistiset odotukset.
- ▶ Toiveet sopusoinnussa omien resurssien kanssa.
- ▶ Taloudellinen liikkumavara.
- ▶ Investoinnit.
- ▶ Fyysisesti raskaita tehtäviä koneistettu.
- ▶ Palkattu lisätyövoima.
- ▶ Yrittäjille jää vapaata aikaa.
- ▶ Lähinnä suurilla tiloilla.

Dystopia

- ▶ Pienet investoinnit.
- ▶ Vähän koneita, töitä tehdään paljon käsin.
- ▶ Liikaa työtä ja liian vähän vapaa-aikaa. Ei lomaoikeutta.
- ▶ Vanhat rakennukset.
- ▶ Useita rinnakkaisia toimeentulomuotoja tai palkkatyö.
- ▶ Yksinyrittämistä.
- ▶ Sitovuus.
- ▶ Taloudelliset haasteet.
- ▶ Seuraa uupumusta, voi johtaa lampaista luopumiseen.
- ▶ Pillike.

Luonto

Byrokratia

- ▶Paradoksit: sekä hyvää että huonoa.
- ▶Luonto virkityspaikka, rentouttava, rauhoittava, maisemakohteiden hoito palkitsevaa.
- ▶Myös pelottava: pedot ja loiset.
- ▶Tukiehdot kuormittaa.
- ▶Byrokratia: valvontaa, hallintoa ja virkamiehiä.
- ▶Lait ja asetukset, tukiehdot.
- ▶Epävarmuutta, joustamattomuutta.
- ▶Lisääntyy vuosi vuodelta.

Miksi lammasarkei ei onnistu?

- ▶ Mielikuvat eivät vastaa todellisuutta.
- ▶ Maaseutu muuttunut.
- ▶ Tiloilla ei enää useita sukupolvia.
- ▶ Yksinyrittämistä, sitovaa, apua ei saa.
- ▶ Maatalous ja eläintenhoito edelleen raskasta ja fyysistä työtä. Tätä lähdettiin pakoon 1950-luvulla, ei herkkua vieläkään.
- ▶ Talouden haasteet.
- ▶ Pedot, loiset ja tukipolitiikka haastaa.

